

Tisztelt Akadémikustársaim! Tisztelt Közgyűlési Képviselők!

Tegnap i ünnepi ülésünk gazdag programja felemelő nyitánya volt az Akadémia 200 éves évfordulójának, a magyar tudományosság ünnepének. Sikerrel indítottuk útjára a bicentenáriumi programot, amelyben szinte minden tagtársunk és a magyar tudóstársadalom többsége részt vállalt vagy vállalt majd az elkövetkező másfél évben.

Még egy gondolatot engedjete k meg az ünnepléssel kapcsolatban. Nemcsak okunk, de szükségünk is van erre a pozitív üzenetet hordozó eseményorozatra. Kiváló alkalom és egyben kötelességünk is, hogy az országot-világot emlékeztessük a Magyar Tudományos Akadémia történelmi hagyományaira és nem kevésbé jelentős mai küldetésére, de ritka lehetőség ez saját tagságunk számára is, hogy a tudomány iránti elhivatottságban osztozva, végre ne valami ellen, hanem valami mellett kiállva tapasztaljuk meg a tudósközösség összetartozásának élményét.

Köszönöm azoknak, akik ennek az ambíciónak a megvalósításán évek óta dolgoznak, köztestületünk és az MTA Titkársága munkatársainak egyaránt, és külön köszönöm a bicentenáriumi elnökségi bizottságunkat vezető Kecskeméti Gábor professzor úrnak, hogy Frank Tibor és Lővei Pál tagtársaink munkáját kiteljesítve segített összefogni tagjaink sokszínű kezdeményezéseit.

Ha az ünnepi készülődést, felújított székházunkat, az Akadémia stabil pénzügyi helyzetét, az általunk indított, illetve finanszírozott tudományos programok működését, volumenét nézzük, akkor úgy gondolom, büszkék lehetünk arra, amit ez az intézmény képvisel, amit közösen elértünk általa. Hasonló a helyzet, ha az Akadémia pályázatait, tudomány-népszerűsítő programjait, nemzetközi kapcsolatait és tudományos osztályaink helytállását vesszük számba.

Tárgyilagosan szemlélve az Akadémia minden nehézség ellenére is stabil, jól

működő intézmény, amely nem csupán hagyományaiból él, hanem azokat megőrizve képes a megújulásra is.

De mindezek mellett bennünk él a kutatóhálózat leválasztásával járó trauma, és azzal összefüggésben az immár 5 éve fennálló tarthatatlan vagyoni jogi helyzet.

Tavaly decemberi rendkívüli közgyűlésünk nehéz, de fontos döntést hozott e téren, de – ahogyan arról részletesebben is beszámolok majd – ennek egyelőre nem tudunk érvényt szerezni. A bizonytalanság romboló ereje pedig évek óta ott van minden kritikus megszólalásban, minden Akadémia-ellenes támadásban és belső konfliktusainkban is. Közös érdekünk, hogy felülemelkedve korábbi sérelmeinken, arra összpontosítsunk, amivel a jelen helyzetben a legtöbbet tudjuk tenni a magyar tudományosságért és az Akadémia jövőjéért.

A bennünket ért külső támadások miatt kevésbé aggódom. Nem először és nem is utoljára éri méltatlan kritika az Akadémiát és rajta keresztül a magyar tudomány eredményeit. Érdek, irigység vagy szimplán tudatlanság által vezérelve. A jelenség annyira nem új, hogy Eötvös Loránd, Akadémiánk elnöke 1899-es, 126 évvel ezelőtti közgyűlési beszédét is idézhetem ezzel kapcsolatban:

„Az akadémiák intézményének, mint minden olyannak, mely kiváltságokat ad, ellenségei is vannak. »Elavult intézmény ez – mondják – mely már nem felel meg a jelenkor igényeinek s ezért nem is e korba való.« Ilyen nyilatkozatokat hallunk néha nemcsak a sokaság részéről, mely a tudományos munkásság értékét leginkább a szerint ítéli meg, a mint neki anyagi jóllétet, vagy legalább szellemi élvezetet szerez, hanem még komoly tudósok ajkairól is, kik önerejük érzetében másokra nem szorulván, másokkal nem is törődnek s önző féltékenységgel őrzik elzárt tudományos köreiket. A tagadás ősi szelleme, mely minden fennállót lerontani törekszik, immár az akadémiák ellen is fordítja fegyvereit, s nálunk úgy, mint Európaszerte, nem annyira az egyenes támadás, mint inkább a

kicsinylő ítéletek és gáncsoló megjegyzések sokkal veszélyesebb alakjában nyilvánul.”

Ismerős gondolatok. Nemrég éppen a sztálinizmus vádjával fűszerezve olvashattuk őket.

De ne gondoljuk, hogy a tudományt érő kritika kizárólag hazai forrásból táplálkozik. A tudósokra és a tudományos intézményekre világszerte egyre nagyobb nyomás nehezedik. A tudomány- és technológiafüggőséggel és a súlyos globális kihívásokkal szembesülve jól látjuk, hogyan válhatnak a társadalom és a politika tudománnyal szembeni elvárásai irreálissá, tapasztaljuk a tudományellenes nézetek terjedését, a tudományos és a politikai valóság különválását, a tények relativizálását, a tudomány működésébe való káros beavatkozást.

Ilyen feszült helyzetben nem meglepő, ha köztünk, tudósok között is éleződnek a viták. Természetes, hogy felelős állampolgárként mindannyiunknak van véleménye nemcsak a tudomány, hanem a közélet és a politika aktuális kérdéseiben is. Nem vitatva ezek fontosságát, és nem elvitatva a megszólalás jogát egyetlen tagtársamtól sem, fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy az Akadémia az ilyen típusú viták, nézeteltérések feloldására, megjelenítésére küldetésénél, tagságánál fogva nem alkalmas. Ezek előtérbe kerülése nem megoldásokhoz, hanem újabb és mind súlyosabb konfliktusokhoz vezet, amelyek gyengítik az intézményt, és amelyek kezelésére nem vagyunk és nem is lehetünk felkészülve.

Ezért is bízom abban, hogy közös munkánkat nem ezek a véleménykülönbségek, hanem az alkalomhoz illő érdemi vita jellemzi majd ma és az ünnepi év hátralévő részében is. Ahogyan az Akadémiát 125 évvel ezelőtt bírálókra sem emlékszünk már, úgy hagyjuk majd mi is magunk mögött a méltatlan kritikát, és merítünk erőt a jogos, jobbító szándékú javaslatokból.

E bevezetés után hadd folytassam az elmúlt év legfontosabb történéseivel, illetve mai helyzetünkre gyakorolt hatásukkal. A 2024-es év bővelkedett rendkívüli eseményekben. Gözserővel haladt székházunk felújítása és a készülődés a bicentenáriumra. 5 év után újra vendégül láttuk Budapesten a világ tudományos vezetőit a World Science Forumon, első alkalommal adtuk át az MTA Kiváló Kutatóhely elismerést vállalatoknak, kiválóan teljesítenek nemzeti programjaink, egyre bővül az MTA Alumni-rendezvények köre, és elnyertük az Akadémia eddigi legnagyobb összegű uniós kutatási pályázatát, hogy csak néhányat említsek közülük.

De nem ezen örömteli eredmények miatt volt szükség arra, hogy decemberben rendkívüli közgyűlést tartsunk, hanem azért, hogy a kutatóhálózati ingatlanok eladása ügyében döntést hozzunk. Minden bizonnyal ez az az ügy, amely leginkább foglalkoztat mindenkit a teremben, így ezzel kezdem a beszámolót. Igyekszem a lényeget röviden összefoglalni, a mai program így is 22 napirendi pontból áll, amelyekben határozatot is szeretnénk hozni.

Hogyan állunk tehát a kutatóhálózati vagyonátadással?

Per

Decemberi közgyűlési döntésünk alapján elkezdődött és lényegében le is zárult az ingatlan-adásvétel és az ingó vagyon ingyenes átadásának előkészítése. A szerződésekben sikerrel ragaszkodtunk minden olyan feltételhez, amelyet a Közgyűlés felhatalmazása megszabott számunkra, és amelyet a decemberben bemutatott szándéknyilatkozatban rögzítettünk. Hogy csak néhány fontosabbat emeljek ki ezek közül:

- Az eladás a HUN-REN-intézeteknek való átadás céljából történik.
- A kulturális javak akadémiai tulajdonban maradnak.

- A tulajdon átruházására csak a teljes vételárnak az MTA számlájára való átutalását követően kerül sor.
- A vételár 2027. január 1-től teljes egészében szabadon felhasználható.

Az MTA Titkársága mellett a HUN-REN-intézetek részéről is több hónapon át tartó kemény munka van abban, hogy a sok tízezres ingó tétel dacára ezt sikerült határidőre elkészíteni. El kell ismernünk az MNV Zrt. és a Kulturális és Innovációs Minisztérium partneri hozzáállását is.

Mindaddig, amíg nem történik meg az átruházás, az MTA a korábbiakkal megegyező feltételek mellett biztosítja az ingyenes használatot, és ahol ez a mi feladatunk, ott az üzemeltetést is. Mivel sem az ingatlanok, sem az ingóságok tényleges birtoklásában nem lesz változás, az átmenettel járó nehézségek minden bizonnyal kezelhetőek maradnak.

Kialakulóban vannak az MTA tulajdonában maradó, de kutatóintézeti használatban álló ingatlanok, illetve az MTA-gyűjteményeket befogadó, de az MTA tulajdonából kikerülő épületek használati feltételei is. Idén ezeknél a nullszaldós elszámolást alkalmazzuk, nem okozva váratlan többletkiadást egyik félnek sem.

A szerződés tehát aláírásra kész, de ahogyan azt tudjátok, az adásvételt egyelőre akadályozza a Közgyűlés egyik tagja által január 10-én, tehát éppen a 30 napos határidő lejártá előtt a Fővárosi Törvényszéken benyújtott kereset, amellyel megtámadta a Közgyűlés döntését. Felperesként tagtársunk azonnali jogvédelmet is kért, ami azt jelenti, hogy – ha a bíróság helyt ad a kérelmének – akkor a pernek halasztó hatálya is van, azaz a közgyűlési határozat nem hajtható végre. Az Akadémia sürgősségi kérelmet nyújtott be, amelynek a bíróság helyt adott, majd egy védiratban foglaltuk össze és nyújtottuk be álláspontunkat. Ebben egyrészt vitatjuk a felperes keresetességét, azaz jogát a döntés megtámadására, másrészt alátámasztjuk a közgyűlési döntés szabályszerűségét és jogszerűségét. A perhez az MTA oldalán érdekeltségre hivatkozva

csatlakozási kérelmet nyújtott be a HUN-REN és a KIM, a felperes oldalán az ADF és egy akademikustársunk.

Sajnos az érdemi tárgyalásig el sem jutottunk, a Törvényszék 3 hónap után úgy döntött, hogy a Közigazgatási Kollégium helyett a Polgári Kollégiumhoz helyezi át az ügyet, azaz polgári útra tereli. A döntés ellen a felperes fellebbezett. A bíróság nem döntött sem az azonnali jogvédelem, sem a perhez csatlakozók ügyében, és nincs döntés az áthelyezésről sem. Itt tartunk most.

Természetes, hogy sem a kereset tartalmi elemeivel, sem tagtársunk azon jogával, hogy személyes érdeksérelemre hivatkozva támadja meg a döntést, nem értünk egyet. Keresetében kifejtett érvelése alapján bármely közgyűlési döntésünk megtámadható volna pusztán azon az alapon, hogy a kisebbségben maradt vélemény képviselőit érdeksérelem érte.

Szeretném itt is hangsúlyozni, hogy a közgyűlési döntés a jogszabályoknak és saját szabályainknak is megfelelően született. A sajtóban megjelent különféle cikkekben legtöbbször vitatott elem, a vagyongazdálkodási szabályzatunk egyes elemei alóli felmentés a Közgyűlés ez irányú jogával élve szabályszerű és helyes volt, hiszen nem a szabályzat általános érvényű módosítására volt szükség, hanem egy nyilvánvalóan precedens nélküli, nem piaci alapú ügyletre szóló egyszeri kivétel elfogadására, amely állami forrásból építettett vagy az állam által az MTA-nak juttatott kutatási épületekre vonatkozott.

A rendkívüli közgyűlésen lefolytatott vita az intézmény küldetéséhez méltó módon arról szólt, hogy az eladás vagy a jelenlegi állapot fenntartása szolgálja-e jobban a magyar tudomány és annak részeként a kutatóhálózat és az Akadémia érdekét. Ez a fő kérdés határozta meg az alapos megfontolás után meghozott döntést. Azt gondolom, hogy ma sem tudnánk másról és máshogyan dönteni, minden elérhető és releváns információt megosztottunk a Közgyűléssel. A kutatóhálózat visszahozása az Akadémia kötelékébe, amelyért hosszú időn

keresztül magam is küzdöttem, továbbra sem járható út. Ha később mégis nyílna erre lehetőség, akkor az intézetek ingatlantulajdona ezt biztosan nem akadályozza majd, miközben addig is lehetővé tehetjük, de legalábbis nem akadályozzuk a fejlesztésüket.

Az a tény, hogy a felperes minden beadványa esetében ügyel arra, hogy az utolsó pillanatban nyújtsa be őket, nekem azt sugallja, hogy a cél elsősorban az időhúzás, nem pedig a per megnyerése, amire ezek szerint ő sem lát valós esélyt.

A stratégia egyelőre működik, a per ebben az ütemben még sokáig elhúzódhat, és hiába vagyunk biztosak az igazunkban, a szerződések hatálybalépéséig tartó időveszteség az Akadémia és a kutatási hálózat számára is rendkívül költséges. Ha csak a 74,5 milliárd forint becsült 5%-os éves kamatára gondolunk, az is naponta 10 millió Ft. Ennyit veszítünk minden pereskedéssel töltött nappal. De ennél is sokkal nagyobb veszteségnek tartom azt, hogy a bizonytalan helyzet a korábbinál is jobb hivatkozási alap lehet a szükséges fejlesztések elhalasztására, az ingatlanoktól független kutatói béremelés elodázására.

Elnökként nekem az a kötelességem, hogy a közgyűlési döntést végrehajtsam. Ennek érdekében egyelőre annyit tehetünk, hogy dolgozunk a per mielőbbi, számunkra kedvező lezárásán, a szerződések aláírását pedig csak azzal a feltétellel vállalom, hogy az a per számunkra pozitív kimenetelét követően léphet csak hatályba. Az aláírás után így már csak a kormányon, illetve a HUN-REN-en múlik, hogy a sokszor megígért többletforrást biztosítja-e a kutatóintézetek és kutatók számára. A vételár kifizetése és a vagyon tulajdonváltása ugyanakkor csak a per lezárultával lesz lehetséges.

Jelentős kapacitásokat kötöttek le a **székház** kivitelezési munkálatai. A végeredményt tegnap már megcsodálhattuk, most inkább arról mondanék néhány szót, hogyan jutottunk el idáig, illetve mi vár még ránk a felújítás terén. Azért is tartom ezt fontosnak, mert bár a weboldalon folyamatos tájékoztatást

adtunk a felújításról, a sajtóban mégis megtévesztő információk jelentek meg, így érdemes tisztázni a legfontosabb tényeket.

A felújítás első szakasza a Székház Rekonstrukciós Elnöki Bizottság által korábban halaszthatatlannak ítélt felújításokat, így mindenekelőtt a tető cseréjét, a harmadik emelet teljes felújítását, a földem megerősítését és terhelésének csökkentését, új fűtési rendszert, az épületgépészet nagy részének cseréjét, a tető és a rizalitszárny eredeti díszének helyreállítását, valamint a Díszterem gépészeti felújítását és az épület ablakainak restaurálását tartalmazta. Ehhez az első szakaszhoz készültek el a kiviteli tervek, és erre írtunk ki közbeszerzést. A beruházást saját, köztestületi forrásunk terhére összesen 9,45 milliárd forintos tervezői költségbecsléssel és további 1 milliárd forintos mobília- és tartalék kerettel terveztük, amelybe többek között beletartoztak a székek, irodabútorok, kiállítási vitrinek és egyéb berendezési tárgyak is.

A beérkezett legjobb ajánlat ennél jóval alacsonyabb, 7,45 milliárd forint volt mobíliák nélkül, a teljes költség pedig várhatóan 9,42 milliárd forint lesz a mobíliákkal együtt, tehát még így is bőven belül vagyunk az első tervezői költségbecslésen.

A különbség a műszaki tartalom bővülésének tudható be. A Díszterem teljes restaurálását, beleértve a szekciók és a díszítőfestés eredeti helyreállítását például nem terveztük. De utólag nagyon örülök, hogy belevágtunk, és ilyen káprázatos eredménnyel zárult. Ez önmagában 760 millió Ft. Szintén nem terveztük a Nagyterem teljes felújítását, a székház előtti járda és a *Határtalan történet* megépítését és számos műszaki korszerűsítést, vezetékcserét az eredetileg a felújítással nem érintett területeken is. Hogy mindezek mellett az előre tervezett kereten belül tudunk maradni, szerintem elismerésre méltó eredmény még úgy is, hogy közben a harmadik emelettel kicsúsztuk az időből. Az csak nyáron lesz teljesen készen, ősszel lehet elfoglalni az újjáépített és kibővített kiállítótereket, birtokba venni a műkincsraktárakat, a Művészeti Gyűjtemény munkatársainak

szobáit, majd helyreállítani az udvart. Hátravan még az ablakok jó részének a restaurálása, de annak az eredeti tervek szerint is folyamatosan kell majd történnie.

A teljes költség tehát 9,5 milliárd forint. Mindezt köztestületi forrásból a tervezői költségbecslés betartásával mi finanszíroztuk. Bár valóban létezik egy ennél jóval nagyobb szabású, a teljes épület felújítására, körbeásására, szigetelésére, föld alatti bővítésére és a Könyvtárral való egybenyitására vonatkozó, még Lovász elnök úr idejében készült kiváló építészeti koncepció is, ez a második szakasz egyelőre nem jutott el a kiviteli tervek szintjéig sem. Már csak a közel 100 milliárd forintos becsült költsége és az épületből való kiköltözés miatt sem szerepelt az elmúlt évek rövid távon megvalósítható tervei között. Ha állami finanszírozás mellett egyszer sor kerül majd rá, akkor fontos tudni, hogy a most elvégzett munkák is illeszkednek ehhez a nagyobb tervhez, azzal összhangban készültek el.

A hasonló műemléki felújítások, de az ennél sokkal egyszerűbb, kevesebb buktatóval járó építkezések esetében is ritka, hogy képesek legyenek a költségvetést ilyen feszesen tartani. Az sem magától értetődő, hogy a műemléki szempontok ilyen messzemenő tisztelete mellett történik a kivitelezés.

Mindenkinek nem tudok köszönetet mondani ezért, de hadd említsem meg a főtitkár úr által vezetett Székház Rekonstrukciós Elnöki Bizottság pótolhatatlan szerepét az előkészítésben és felügyeletben, Lővei Pál és Mikó Árpád a műemléki kivitelezésben vállalt szakértői munkáját, főtitkárhelyettes asszony és a Művészeti Gyűjtemény vezetőinek segítségét a III. emeleti kiállítóterek tervezése és a műkincsek védelme terén, Mekota Ervin, Buskó Sándor és az LGK munkatársai az előkészítésben és kivitelezésben vállalt hatalmas munkáját. És végül a **legnagyobb elismerés** illeti Oberfrank Ferenc köztestületi igazgatót, aki mindvégig koordinálta a beruházást, áthidalta a váratlan szervezési, tervezési és kivitelezési nehézségeket, és Donkáné Verebes Évát, aki a kivitelezés minden

apró részletét felügyelve az elmúlt két évben a székházzal feküdt és kelt, valószínűleg vele is álmodott, kivíva nemcsak a megbízó, hanem a tervezők és a kivitelezők legnagyobb elismerését is. Az Akadémia nevében köszönöm mindannyiuknak.

WSF

Hadd folytassam egy nemcsak számunkra fontos, de a világban mindenhol jegyzett tudománydiplomáciai eseménnyel: 2024-ben 5 év után ismét Budapesten ülésezett a World Science Forum, amely mindig kiváló lehetőség arra, hogy a világ tudományos döntéshozóit vendégül látva építsük az Akadémia és a magyar tudományosság imázsát. Az akadémiai kezdeményezésre több mint 20 évvel ezelőtt indult konferenciasorozat főcíme és egyben fő témája tavaly a „The science and policy interface at a time of global transformations” volt, azaz „A tudomány és politika kapcsolata a globális átalakulások idején”. Az UNESCO, az International Science Council, az amerikai AAAS, az EASAC és a többi WSF-partnerszervezet vezetőivel közösen a témaválasztással az volt a célunk, hogy a tudomány és a politika erősödő egymásrautaltságára, a döntéshozók közötti nyílt, bizalomra épülő párbeszéd fontosságára hívjuk fel a figyelmet. Idő hiányában nem mutatom be a négynapos, közel 100 eseményből álló programot. Akit érdekel, a worldscienceforum.org weboldalon minden információt megtalál.

A WSF sikerét jelzi, hogy 122 országból 1200-an regisztráltak rá. Rengetegen adtak hangot elismerésüknek, most csak egyet emelnék ki: Sir Peter Gluckman az International Science Council elnöke, aki a nemzetközi tudománydiplomácia egyik veteránjának számít, és általában nem fukarkodik kritikus észrevételekkel, a záró sajtókonferencián a zárónyilatkozatunk elfogadása után az eddigi legsikeresebb fórumnak titulálta a 2024-es WSF-et. A sikerért elsősorban Böhme

Gergelynek, az Elnöki Titkárság vezetőjének szeretnék köszönetet mondani, akinek áldozatos munkája nélkül már régen elveszítettük volna a WSF rendezési jogát, vagy akár el is jelentéktelenedett volna az egész fórum.

Hadd említsem meg azt is, hogy a kormányzati támogatásnak köszönhetően az MTA költségvetését a fórum mindössze a teljes költség kevesebb mint egyharmadával, 120 millió forinttal terhelte. A gazdag program, látványos díszletek és nagyvonalú vendéglátás melletti kedvező költség annak is köszönhető volt, hogy az Elnöki Titkárság és a nemzetközi kapcsolatokon dolgozó kollégák irányításával, amit lehetett, saját erőből, hónapokon át tartó feszített munkával oldottunk meg. Akinek volt része már ilyen volumenű nemzetközi esemény szervezésében, az tudja, hogy ez mit jelent.

MTÜ

Éppen a WSF miatt egy kicsit átalakított programszerkezettel, de illeszkedő tematikával szerveztük meg tavaly a 21. Magyar Tudomány Ünnepét, a „Tudományos tanácsadás a társadalom szolgálatában” mottóval. A nagy sikerű megnyitót a Pécsi Tudományegyetemen tartottuk, a központi rendezvényeket a Humán Tudományok Kutatóházában, a zárókoncertet a SZIMA szervezésében a Vigadóban.

Az MTÜ nézettsége a COVID alatti digitális átállás óta magas szinten stabilizálódott. A tavalyi MTÜ előadásaira az év végéig 185 ezren voltak kíváncsiak, köztük a területi bizottságaink, határon túli szervezeteink és az MTÜ-ben partnerként részt vállaló HUN-REN-intézetek, egyetemek programjaira is. Az MTÜ jó alkalom volt tavaly a poszt-COVID-jelenségek kutatására kiírt nagy kockázatú pályázatok eredményeinek bemutatására, a három már futó nemzeti program, így a Tudomány a Magyar Nyelvért Nemzeti Program, a Nemzeti Agykutatási Program és a Fenntartható Fejlődés és

Technológiák Nemzeti Program első eredményeink prezentálására, a Lendület-nyertes és Bolyai-ösztöndíjas kutatók sikereinek ismertetésére is. Tavaly is nagy érdeklődés mellett futottak a tudományos osztályok MTÜ-s rendezvényei, 127 ezres nézettséget produkálva és elnöki bizottságaink is ismét kitettek magukért. Köszönöm minden jelenlevőnek, aki előadásával, szervezőmunkájával tavaly hozzájárult ahhoz, hogy az MTÜ megbízhatóan évről évre az ország legnagyobb nézettségű és presztízsű tudomány-népszerűsítő rendezvénye maradjon. Külön köszönöm a rendezvénysorozatot koordináló Erdei Anna főtitkárhelyettes asszony és az éves program kidolgozásában, megvalósításában főszerepet játszó Kommunikációs Főosztály munkáját.

Beszámolómban nem térek ki területi bizottságaink és határon túli szervezeteink tevékenységére, a Kutatóhelyeket Minősítő Tanács és a Doktori Tanács munkájára, valamint közgyűlési bizottságaink külön napirendi pontok alatt tárgyalandó, elismerést érdemlő tevékenységére, ahogyan a főtitkári beszámoló részét képező akadémiai pályázati programokra sem.

COFUND

Ez utóbbiakkal kapcsolatban azonban egyetlen pályázati sikert mégis szeretnék kiemelni, mégpedig a tavaly elnyert Marie Skłodowska-Curie COFUND pályázatunkat, amellyel 5 millió euró összegben segíthetjük a Lendület-kutatócsoportokat Marie Curie-ösztöndíjas posztdoktor kutatókkal. A társfinanszírozással működő európai uniós pályázathoz, amelyre Kiss László akadémikus hívta fel a figyelmünket, az Akadémia ugyanekkorá összeggel járul hozzá a teljes futamidő alatt. Az Európai Unió Ügyek Minisztériumával folytatott levélváltás során derült ki, hogy jelenleg ez Magyarország legnagyobb összegű futó EU-s kutatási pályázata.

Külön nem szólok most tudományos osztályaink rendkívül sokrétű tevékenységéről. Munkájukról, tudományterületük érdekfeszítő újdonságairól a következő másfél évben hónapról hónapra értesülünk majd a bicentenáriumi tudományhónapok alkalmával. Szintén nem emelem most ki egyenként elnöki bizottságaink munkáját, csak jelezni szeretném, hogy a tudományos osztályainkhoz hasonló aktivitással üléseztek és jelentettek meg anyagokat az elmúlt évben is. Köszönöm tanácsadói munkájukat, kiadványaikat, cikkeiket. Több bizottságunk saját oldalt is működtet az Akadémia weboldalán belül, mindenkinek figyelmébe ajánlom ezek tanulmányozását. Hadd emeljem ki azoknak a munkáját, akik az Akadémia által alakított munkacsoportokban vagy delegált szakértőként 2024-ben is részt vettek a szakpolitikai tanácsadói munkában, például az oktatásügy, az egészségügy, a fejlesztéspolitika, a műemlékvédelem, a mesterséges intelligencia vagy a fenntarthatóság területén. Még ha a tudományos szempontok nem jutnak is érvényre vagy nem hasznosulnak is maradéktalanul, az akadémiai szakértő vélemény továbbra is referenciaként szolgál.

Végezetül néhány szó arról, mire számíthatok az elnöki ciklusból hátralévő egy évben.

Ilyenkor már nem szokás új programokat indítani, inkább a még függőben lévő ügyek lezárásra kell törekedni. Vezetőtársaimmal mi is erre készülünk, néhány kivételtől eltekintve.

Mondanom sem kell, hogy a bicentenáriumi ünnepségsorozat lehető legmagasabb színvonalú megvalósítása abszolút prioritást élvez majd a következő másfél évben, ahogyan a székház felújításának befejezése is.

Mindent megteszek majd azért is, hogy érvényt szerezsek rendkívüli közgyűlési döntésünknek, és így utódomat az ingatlanok és kutatóintézetek közti fenntarthatatlan, bizonytalan viszony minél kevésbé terhelje majd. Ez csak

részben múlik rajtunk, nagyon bízom benne, hogy a bíróság végül meggyorsítja az eljárást, a kormány pedig nem hátrál ki az ügyletből. Idekapcsolódik az ingatlaneladás bevételeiből képezhető pénzügyi alap sorsa, amely új lehetőségeket biztosít majd az Akadémia számára a következő ciklusban, és reményeim szerint azt követően még hosszú időn keresztül. Erről külön napirendi pont keretében döntünk majd.

Bár jövőre költségvetésünk számottevő emelkedésére nem számíthatunk, így is biztosítottak látom az Akadémia pályázati portfóliójának kiválóság alapú, magas színvonalú működését és új kezdeményezéseink továbbélését, köztük a nemzeti programokat, az MTA Kiváló Kutatóhely minősítést, az Alumni Programot, amely az ünnepi évben a reformkor témájában rendezendő középiskolai tanulmányi versennyel is tovább erősödik.

A felújított székházban még egy utolsó lendületet szeretnék adni nemcsak tudományos rendezvényeinknek, hanem a művészeti estekkel megerősített kulturális, társasági programoknak és a kiállításoknak is, amelyek összeállításában nagyban számítok a megújuló Művészeti Gyűjteményre és könyvtárunkra is.

Elnökségem során mindvégig kiemelten kezelttem területi bizottságaink támogatását, székházaik az Akadémia szimbolikus és funkcionális közösségi tereiként is szolgáltak. Az elmúlt években sokat áldoztunk technikai korszerűsítésükre, felmértük állapotukat és fejlesztési lehetőségeiket. Most, hogy a budapesti MTA Székház kivitelezésének felügyeletében edzett csapatunk részben felszabadul, elindítjuk az ezzel kapcsolatos felújítási munkákat, melyekre 450 millió forintot különítettünk el.

Főtitkár úr fog beszélni az Magyar Tudományos Művek Tára, az MTMT több milliárd forintos, nagyszabású továbbfejlesztéséről, az MTMT 3.0-ról, amelyet most kell újtárra indítanunk, hogy a jövőben az egész magyar tudományosságot érintő korszerű információs rendszerként működhessen.

A folyamatban levő és az újonnan indítandó feladatok megvalósításában is számítok a közreműködésekre, támogatásokra.

Végül szeretném megköszönni vezetőtársaimnak, hogy az elmúlt, mindannyiunk számára rendkívül nehéz időszakban mellettem álltak, hogy őszintén megoszthattam velük kétségeimet, és azt is, hogy bár voltak véleménykülönbségeink, ezek is mindig előrevitték az Akadémia ügyét.

Köszönöm az Akadémia alelnökeinek bölcs tanácsait, Elnökségünk tagjainak fontos észrevételeit, felelős döntéseit. És köszönöm a titkársági vezetők és dolgozók elhivatottságát, szakértelmét és munkáját. E nélkül az erős bázis nélkül nem tudtunk volna megfelelni az elmúlt években egymást követő kihívásoknak.

Az Akadémiát méltatlanul bírálóknak pedig azt üzenem: Ha nem is hibátlan ez az intézmény, tagjainak a tudomány ügye melletti lojalitása példaértékű. Ez adja a méltóságát, ebből fakad a tenni akarása, amely 200 éve változatlan. Nincs kétségem afelől, hogy most is kiállja a történelem próbáját.

Köszönöm a figyelmeteket!